WYDAWNICTWA CENTRALNEJ BIBLJOTEKI WOJSKOWEJ

Nr. 6.

T. IV. 1927.

2. Wojskowe wiadomości bibljograficzne.

ORGANIZACJA WOJSKA.

BIELAJEW N. i POLEW N. — *Strojewoje dieloproizwodstwo w sztabach otdielnych czastiej R. K. K. A. w mirnoje wriemia. Moskwa - Leningrad, 1927, Gosudarstwiennoje Izdatielstwo. Otdieł Wojennoj Litieratury. Str. 279. — C.B.W. sygn. 76.772/II.*

Książka Bielajewa i Polewa jest pierwszą próbą podsumowania rozkazów Rewolucyjnej Rady Wojennej i Ludowego Komisarjatu Wojny, dotyczących pracy kancelaryjnej sztabów. Wynika stąd, że pod szumną nazwą szefa sztabu, spotykaną ustawicznie w tej książce, należy właściwie rozumieć kierownika kancelarji sztabu.

Książka składa się z 10 rozdziałów: I Szef sztabu; II Zastępca szefa sztabu; III Podział roboty pomiędzy pracowników sztabu i obowiązki każdego z nich; IV Księgowość sztabu pułku lub samodzielnego oddziału; V Meldunki; VI Przepisy co do prowadzenia korespondencji w czerwonej armji; VII Przepisy co do przechowywania w oddziałach ukończonych ksiąg i aktów; VIII Prowadzenie ewidencyj osób odbywających służbę wojskową; IX Praca sztabu przy organizacji i reorganizacji oddziałów; X Rodzaje księgowości prowadzonej przez sztab samodzielnego oddziału.

FRUNZE M. — *Sobranije soczinienij t. II. Moskwa - Leningrad, 1926, Gosudarstwiennoje Izdatielstwo. Str. 323 i 3 mapy.—C.B.W. sygn. 76.711/II.*

Drugi tom zbiorowego wydania pism Frunzego zawiera jego prace z r. 1924 w postaci wykładów w Akademji Wojskowej, referatów wygłoszonych na kongresach partji komunistycznej, artykułów w różnych czasopismach wojskowych oraz przemówień okolicznościowych. Najważniejszemi z poruszanych tutaj zagadnień są: sprawa reformy organizacji wojskowej, ogniskująca się koło wykładu w Akademji Wojskowej p. t. „O reorganizacji aparatu woiskowego“, oraz zagadnienie systemu milicyjnego, którego Frunze był inicjatorem i wielkim zwolennikiem.

Z większych prac Frunzego znajduje się tutaj wydane w r. 1925 pod pseudonimem M. Mirskiego studjum o wojnie w Marokku p. t. „Europejscy cywilizatorzy i Marokko“.

Ma końcu książki znajdują się przypisy, wyjaśniające mniej znane z poruszanych zagadnień oraz indeks rzeczowy.

PRZYSPOSOBIENIE WOJSKOWE I WYCHOWANIE FIZYCZNE.

Sprawocznik—posobije po doprizywnoj i wniewojskowoj podgotowkie dla naczalstwujuszczago sostawa. Moskwa, 1927, Wojennyj Wiestnik. Str. 229.—C. B. W. sygn. 76774/II.

Jest to podręcznik informacyjny przeznaczony dla instruktorów, prowadzących przysposobienie wojskowe. Stanowi on pracę zbiorową wydaną pod redakcją Artiemienki i Murzicza i składa się z następujących rozdziałów: I Zna-

czenie, cel i zadania przysposobienia wojskowego; II Kierowanie przysposobieniem wojskowem; III Powołanie i stawiennictwo na ćwiczenia; IV Ulgi, zwolnienia i odroczenia; V Odbywanie służby wojskowej przez ponadkontyngentowych; VI Organizacja i prowadzenie ćwiczeń; VII Miejsca ćwiczeń; VIII Wyszkolenie; IX Specjalne rodzaje przysposobienia wojskowego; X Praca poza ćwiczeniami; XI Walka z analfabetyzmem wśród przechodzących przeszkolenie wojskowe; XII Zaopatrzenie.

Na końcu książki podane są jako dodatek różne rozkazy i instrukcje związane z organizacją i prowadzeniem przysposobienia wojskowego.

BOBKOW M. — *Czto takoje doprizywnaja podgotowka. Moskwa—Leningrad, 1927, Gosudarstwiennoje Izdatielstwo. Otdieł Wojennoj Litieratury. Str. 32.—C. B. W. sygn. 76.557/I.*

Broszura Bobkowa przedstawia w popularnej formie organizację i zadania przysposobienia wojskowego w Z. S. S. R. Na początku autor podaje wyciąg z ustawy o powszechnym obowiązku służby wojskowej z dn. 18.IX 1925 r. Dalsze rozdziały omawiają: powstanie przysposobienia wojskowego i jego zadania; przysposobienie wojskowe i siły zbrojne Z. S. S. R.; jak odbywa się przysposobienie wojskowe; program przysposobienia i jego realizacja; przysposobienie wojskowe i OSOAwiachim (obszczestwo sodiestwija oboronie, awjacji i chimiczeskomu diełu — mniej więcej odpowiednik naszej Ligi Obrony Powietrznej Państwa, tylko z szerszym od niej zakresem działania); wnioski.

Fiziczeskaja podgotowka bojca. Leningrad, 1927, Izdanije Wojennoj Tipografji Uprawlenija Diełami N. K. W. M. i R. W. S. S. S. R. Str. 208.—C. B. W. sygn. 76.692/I.

Jest to podręcznik dla młodszych oficerów i podoficerów (srednij i mładszij komsostaw) oraz inteligentniejszych żołnierzy wojska sowieckiego, opracowany przez Kalpusa, Kałaczewa, Starikowa, Tiuszewskiego, Lubimowa, Frołowa i Samojłowa z polecenia IV sekcji Oddziału Wyszkoleniowego wojska sowieckiego. Podręcznik składa się z 7 rozdziałów: I Co powinien wiedzieć każdy żołnierz o swoim organizmie; II Konieczności wychowania fizycznego żołnierza; III Zadania wychowania fizycznego; IV Rodzaje i środki wychowania fizycznego żołnierza; V Krótki opis ćwiczeń wchodzących w program zajęć obowiązkowych; VI Sposoby sprawdzania wyszkolenia fizycznego żołnierzy; VIII Co należy czytać z dziedziny wychowania fizycznego.

OGÓLNE WYSZKOLENIE WOJSKOWE.

GIRS G.—*Mietodika obuczenija krasnoarmiejcew wojennomu diełu II izdanije dopołniennoje i pierierabotannoje. Moskwa, 1927, Wojennyj Wiestnik. Str. 116.—C.B.W. sygn. 76.724/II.*

Praca Girsa ma na celu wypełnienie poważnej luki w rosyjskiej literaturze wojskowej, jaką stanowi brak opracowanej metody szkolenia rekruta. Zagadnienie to posiada szczególną wagę w dzisiejszych warunkach krótkiej służby wojskowej, kiedy na intensywność wyszkolenia powinien być położony specjalny nacisk.

Książka składa się z 5 części: I Sposoby i metody współczesnego wyszkolenia żołnierza; II Podstawowe zagadnienia współczesnego indywidualnego wyszkolenia żołnierza; III Co może dać nauka współczesna dla wyszkolenia wojska; IV Jak jest prowadzone wyszkolenie w wojskach państw obcych (autor rozpatruje tutaj Francję, Niemcy, Stany Zjednoczone i Polskę); V Co należy czytać dla pogłębienia swych wiadomości z dziedziny metodyki wyszkolenia.

KOŁACZEW G.—*Sztykowoj boj. Leningrad, 1927, Izdanije Centralnoj Tipografji Norkomwojenmora. Str. 136.—C. B. W. sygn. 76.785/II.*

Książeczka ta, jak wskazuje jej tytuł, poświęcona jest zagadnieniom walki na bagnety i metodom jej wyszkolenia, stosowanych w obcych wojskach.

Składa się ona z 6 rozdziałów: I Podstawowe zasady wyszkolenia w walce na bagnety; II Właściwość szkolenia w walce na bagnety; III Wyszkolenie w zasadach walki na bagnety; IV Metody wyszkolenia; V Ćwiczenia i zawody; VI Przyrządy potrzebne do szkolenia. Autor rozpatruje regulaminy i instrukcje francuskie, belgijskie, angielskie, amerykańskie, japońskie i polskie.

SAKOWICZ A.—*Służba wojskowych czastiej na morskom pobiereżji. Moskwa, 1926, Gosudarstwiennoje Wojennoje Izdatielstwo. Str. 197.*

Książka Sakowicza jest czemś pośredniem pomiędzy podręcznym informatorem a instrukcją. Przeznaczona dla dowódców jednostek piechoty od kompanji do pułku włącznie, ma im dostarczyć najniezbędniejszych informacyj o flocie wojennej, jej taktyce i t. p., które mogą być potrzebne piechocie wrazie wzięcia przez nią udziału w desancie lub obronie wybrzeża morskiego. Książka składa się z 2 części — ogólnej i taktycznej. Pierwsza zawiera zasadnicze wiadomości o tem czem jest flota wojenna i jakie zadania bojowe może ona wypełniać, — jak jest ona zorganizowana, jak są urządzone współczesne okręty bojowe, jakie są ich typy, na czem polega ich siła i słabe strony.

Druga część—taktyczna—mówi o operacjach, jakie wykonywuje swoja i nieprzyjacielska flota nad wybrzeżem, o służbie oddziałów lądowych, broniących wybrzeża i współdziałaniu ich z flotą oraz zawiera wskazówki w jaki sposób można odróżniać okręty według ich klas, typów i cech narodowych.

Na końcu książki podane są w postaci tablic i schematów różne informacje, które mogą być potrzebne dowódcy oddziału współdziałającego z flotą.

Sputnik mołodogo komandira. — Moskwa, 1925 „Wojennyj Wiestnik". Str. 447.

Jest to vade mecum przeznaczone dla młodego oficera sowieckiego. Książka składa się z 2 części: pierwsza zawiera najniezbędniejsze wiadomości z dziedziny organizacji wojska, taktyki, topografji i t. p., druga zaś poświęcona jest zagadnieniu propagandy wojskowej.

Pierwsza część książki dzieli się na 3 działy: taktyka poszczególnych rodzajów broni (piechota, kawalerja, artylerja, wojska pancerne, techniczne, flota powietrzna, wojna chemiczna); taktyka ogólna (dowodzenie, łączność, zwiady, osłona, przesuwanie wojsk, obozowanie i kwaterowanie, walka); ogólne wiadomości (topografja, strzelanie, metoda mustry formalnej i bojowej, administracja wojskowa, zasady organizacji milicyjnej, — służba w urzędach wojskowych, wojskowe zakłady naukowe, regulamin służby wewnętrznej, służba garnizonowa przepisy dyscyplinarne, gospodarka kompanijna, hygjena, pielęgnowanie konia, zasadnicze wiadomości o flocie wojennej.

Dział propagandy dzieli się na: organizacja partyjnego i politycznego aparatu czerwonej armji; praca agitacyjno-polityczna w oddziałach terytorjalnych, w obozach, na manewrach i podczas wojny.

PIECHOTA.

GEITZ M. i AFANASJEW A. — *Posobije dla otdielonnogo komandira piechoty. Moskwa, 1925, Wojennyj Wiestnik. Str. 379.—C. B. W. sygn. 76.751/II.*

Książka, poprzedzona wstępem Kamieniewa, dzieli się na części następujące: taktyka piechoty; artylerja i wojska pancerne; kawalerja; służba saperska; maskowanie; lotnictwo; walka gazowa; topografja wojskowa; zasadnicze wiadomości z dziedziny regulaminu służby polowej; wyszkolenie strzeleckie (krótkie wiadomości z dziedziny balistyki, technika prowadzenia ognia, ciężki karabin maszynowy Maxima, ręczny karabin maszynowy Lewisa, karabin wz. 1891, ręczne i karabinowe granaty, wyszkolenie fizyczne R. K. K. A.; podstawowe wiadomości z regulaminu służby wewnętrznej, garnizonowej, przepisów dyscyplinarnych, administracji wojskowej i prawoznawstwa.

KAWALERJA.

INSPIEKCJA KAWALERJI R. K. K. A. — *Kurs połkowych szkoł konnicy R. K. K. A. Moskwa — Leningrad, 1927, Gosudarstwiennoje Izdatielstwo. Otdieł Wojennoj Litieratury Str. 483.—C. B. W. sygn. 76.640/II.*

Jest to oficjalny podręcznik wyszkolenia kawalerzysty rosyjskiego. Książka składa się z 3 części. Pierwsza omawia techniczne środki walki, dzieląc je na broń indywidualną (znajduje się tutaj szczegółowy opis karabinku rosyjskiego Wz. 1891 i rewolweru systemu „Nagant" Wz. 1895), kolektywną (opis karabinów maszynowych Maxima, Colta i Lewisa), walkę gazową, oddziały pancerne, maskowanie, łączność, inżynierję wojskową i transporty kolejowe. Druga część jest poświęcona taktyce i specjalnemu wyszkoleniu a więc jeździe konnej, służbie polowej kawalerji, wyszkoleniu w walce w szyku pieszym, wyszkoleniu strzeleckiemu, zasadniczym wiadomościom z dziedziny topografji oraz krótkiemu wykładowi nauki o koniu. Część trzecia — wychowanie fizyczne — mówi o różnych rodzajach ćwiczeń fizycznych oraz o władaniu białą bronią.

ARTYLERJA.

ALEKSANDER N.—*Kurs artillerji. Cz. I. Izdanije wtoroje isprawlennoje i dopełniennoje. Moskwa, 1927, Wojennyj Wiestnik. Str. 213.—C. B. W. sygn. 76.761/II.*

Jest to podręcznik artylerji dla szkół piechoty i kawalerji pokojowego typu. Zawiera on ogólne informacje o broni palnej wogóle i artylerji w szczególności, następnie omawia materjały wybuchowe i trujące używane przez artylerję oraz sprzęt artyleryjski. Jako dodatek podane są na końcu książki zasadnicze wiadomości z dziedziny meteorologji.

GROMYCZENKO A.—*Połkowaja artillerja, Moskwa, 1927, Wojennyj Wiestnik. Str. 267.—C.B.W. sygn. 75.655/II.*

Według nowej organizacji w skład każdego pułku piechoty rosyjskiej wchodzi dywizjon artylerji, złożony z 2 bateryj 3-działowych. Baterje te uzbrojone są w 3-calowe (76 mm) działa polowe wz. 1902. Zadaniem dywizjonu artylerji pułkowej, podporządkowanego dowódcy pułku piechoty, jest zwalczanie nieprzyjacielskich ośrodków oporu oraz oddziałów pancernych w obrębie pola walki danego pułku. Widzimy więc, że artylerja pułkowa ma na celu odciążenie artylerji dywizyjnej, uwalniając ją od bezpośredniego wspierania ogniem mniejszych jednostek piechoty.

Książka składa się z 4 części: I Sprzęt; II Amunicja; III Techniczne właściwości i strzelanie; IV Służba bojowa. Ostatnia część dzieli się na 3 rozdziały: 1) Artylerja pułkowa w służbie ubezpieczenia; 2) artylerja pułkowa w marszu; 3) działanie artylerji pułkowej podczas walki.

SOKOŁOWSKIJ I. i MIELIK-KASPAROW A. — *Karmannaja knižka polewogo artillerista. Wtoroje isprawlennoje i dopołniennoje izdanije. Moskwa—Leningrad, 1927, Gosudarstwiennoje Izdatielstwo. Otdiel Wojennoj Litieratury. Str. 389. — C.B.W. sygn. 46.786/II.*

Jest to podręczny informator, zawierający wiadomości niezbędne dla oficera artylerji, uzgodnione z najnowszemi regulaminami i instrukcjami artyleryjskiemi, tak np. uwzględnione tu już jest przejście artylerji rosyjskiej do 3-działowych bateryj. Książka składa się z 11 rozdziałów: I przygotowanie elementów ognia; II Przygotowanie baterji do strzelania; III Strzelanie; IV Środki bojowe artylerji; V Wiadomości z dziedziny taktyki; VI Środki obrony przeciwgazowej; VII Maskowanie; VIII Topografja; IX Sprzęt; X Nauka o koniu; XI Transport kolejowy.

SZEJDEMAN J.—*Posobije dla obuczenija krasnogo artillerista, Moskwa, 1927. Wojennyj Wiestnik. Str. 252.—C.B.W. sygn. 76.708/II.*

Jest to podręcznik dla wyszkolenia rekruta artylerzysty, przeznaczony dla dowodców bateryj i młodszych oficerów. Książka składa się ze wstępu, w którym autor daje szereg wskazówek metodycznych oraz 7 rozdziałów: I Sprzęt; II Ćwiczenie obsługi działa; III Szkolenie zwiadowców; IV Jazda konna; V Łączność; VI Wyszkolenie taktyczno-strzeleckie; VII Wyszkolenie w walce gazowej.

BRONIE PANCERNE.

DIERIEWCOW S. i PUSZKIN A. — *Sprawocznik po bronieuomu diełu dla komandnogo sostawa R.K.K.A. wsiech rodow wojsk. Moskwa—Leningrad, 1927, Gosudarstwiennoje Izdatielstwo. Otdieł Wojennoj Litieratury. Str. 140.—C.B.W. sygn. 76.775/II.*

Jest to pierwsza praca rosyjska, mająca na celu zapoznanie jak najszerszych kół oficerów sowieckich z zagadnieniem wojsk pancernych i ich rolą w wojnie współczesnej. Składa się ona z następujących rozdziałów: I Historyczny rozwój wojsk pancernych; II Dzisiejsze znaczenie wojsk pancernych; III Czołgi; IV Samochody pancerne; V Pociągi pancerne; VI Drezyny pancerne; VII Zastosowanie bojowe wojsk pancernych; VIII Wojska pancerne w Z. S. S. R.; IX Wojska pancerne zagranicą W ostatnim rozdziale autorzy omawiają sprzęt i organizację wojsk pancernych we Francji, Anglji, Stanach Zjednoczonych, Niemczech, Włoszech, Polsce, Rumunji, Finlandji, Estonji, Łotwie, Litwie, Szwajcarjj, Belgji, Chinach i Japonji.

PROWADZENIE WOJNY.

BORODACZEW B.—*Służba razwiedywanija zenitnoj artillerji. Sewastopol, 1926, Str. 60.—C.B.W. sygn. 76.764/II.*

Broszura Borodaczewa, wydana przez sekcję Wojskowego Towarzystwa Naukowego przy kursach dla dowódców artylerji przeciwlotniczej, poświęcona jest zagadnieniu jak najcelowszego zorganizowania służby zwiadowczej.

Książka składa się ze wstępu, zawierającego ogólne zasady artyleryjskiej służby zwiadowczej i 2 części, z których pierwsza omawia zwiady nieprzyjacielskich sił powietrznych, a druga zwiady terenu.

SWIATŁOWSKIJ J. — *Wojna i transport. Moskwa, 1927, Wojennyj Wiestnik. Str. 127.—C.B.W. sygn. 76.719/I.*

Książka składa się z 5 artykułów, z których 3 są przekładami z francuskiego czasopisma „Revue militaire française“ z lat 1923 — 25, omawiającymi na podstawie doświadczeń wojennych różne zagadnienia związane z transportami wojskowemi. Artykuły te, poprzedzone wstępem Swiatłowskiego, omawiającym rolę zagadnienia transportu wśród czynników wojny, są następujące: J. Swiatłowskij—Ekonomika wojny i współczesna myśl wojskowa; gen. Raguenot—Strategja transportów i zaopatrzenia; mjr. Douman—Siła i ruchliwość; gen. Camon — Motoryzacja wojska; prof. Pietrow—Wojna i transport morski.

Na końcu książki znajduje się, zaczerpnięte z czasopisma „Wojna i Mir“ (Nr. 18, 1925 r.), omówienia nowej angielskiej instrukcji, dotyczącej komunikacyj wojskowych.

PRAWO, POLITYKA I PUBLICYSTYKA.

ŁARIN J.—*„Itogi, puti, wywody nowoj ekonomiczeskoj politiki". Moskwa, 1923, Moskowskij Raboczij. Str. 287.—C.B.W. sygn. 68.499/II.*

Praca Łarina, jednego z wybitnych rosyjskich działaczy komunistycznych, poświęcona jest zagadnieniu t. zw. nowej polityki ekonomicznej, t. j. częściowego uznania przez rząd sowiecki kapitału prywatnego w handlu i przemyśle.

Łarin stara się uzasadnić jej wprowadzenie, rozpatruje osiągnięte wyniki i widoki rozwoju.

Książka składa się z następujących rozdziałów: I Rynek i socjalizm; II Płaca zarobkowa i przemysł; III Opodatkowanie wsi i ceny zboża; IV Wytwórczość państwowa i kapitał prywatny; V Gospodarka wewnętrzna i handel zagraniczny; VI Organizacja przemysłu.

PAWŁOWICZ M.—*Sowietskaja Rossija i Francja. Moskwa, 1924, Wysszij Wojennyj Riedakcjonnyj Sowiet. Str. 102.—C.B.W. sygn. 66.417/II.*

W latach 1921—22 Pawłowicz wygłosił w sowieckiej Akademji Wojskowej szereg wykładów o stosunku Rosji Sowieckiej do koalicji. Wykłady te, znacznie przerobione i uzupełnione, autor wydał w postaci cyklu książek zatytułowanego „Rosja Sowiecka i państwa kapitalistyczne". Pierwszy tom tego cyklu omawia stosunki z Francją, drugi — z Anglją, trzeci — z Ameryką, czwarty—z Japonją. Jako piąty tom miała się ukazać praca o stosunkach rosyjsko-niemieckich, nie objęta wykładami.

Książka składa się z 2 części, z których pierwsza omawia stosunki rosyjsko-francuskie przed rewolucją listopadową, druga zaś stosunki porewolucyjne. Charakter pracy wybitnie tendencyjny.

RYKOW A.—*Choziajstwiennoje położenije strany i zadaczi partji. Moskwa—Leningrad, 1927, Gosudarstwiennoje Izdatielstwo. Str. 127.—C.B.W. sygn. 76.722/II.*

Jest to referat wygłoszony na XV konferencji komunistycznej partji Z. S. S. R. Rykow po scharakteryzowaniu obecnego stanu gospodarczego Związku Sowieckiego, zwrócił uwagę partji komunistycznej na czekające ją zadania w dziele odbudowy gospodarki narodowej. Oprócz referatu Rykowa i jego mowy przy zamknięciu konferencji, broszura zawiera uchwały konferencji w sprawach poruszanych przez Rykowa.

TROCKIJ L.—*1917 Uroki Oktiabria. Berlin, 1924, Bierlinskoje Knigoizdatielstwo. Str. 59.—C.B.W. sygn. 69.629/II.*

Broszura Trockiego, która w swoim czasie wywołała ostre protesty w Rosji Sowieckiej, zawiera surową krytykę większości centralnego komitetu wykonawczego rosyjskiej partji komunistycznej w okresie rewolucji listopadowej. Trockij zarzuca centralnemu komitetowi brak należytego zrozumienia zadań rewolucji oraz ugodowość w stosunku do socjalistów rewolucjonistów i mieńszewików.

GEOGRAFJA POLITYCZNA.

WILENSKIJ (SIBIRIAKOW) W.—*Japonija. Moskwa, 1923, Izdanije Wsierossijskoj Naucznoj Assocjacji Wostokowiedienija pri Narodnom Komissarjatie po Diełam Nacjonalnostiej. Str. 204.—C.B.W. sygn. 66.486/II.*

Jest to ekonomiczno-polityczny zarys współczesnej Japonji, poprzedzony wstępem geograficznym. Składa się on z następujących rozdziałów: I Kapitalistyczny rozwój Japonji; II Imperjalizm japoński; III Japonja i zagadnienie

Pacyfiku; IV Na drodze do socjalizmu. Na końcu książki podany jest spis literatury przedmiotu, obejmujący 32 tytuły prac przeważnie rosyjskich lub tłumaczonych na język rosyjski.

HISTORJA POLITYCZNA.

BARTOLD W., *akadiemik profesor. — Istorja Turkiestana. Taszkient, 1922, Turkiestanskoje Gosudarstwiennoje Izdatielstwo. Str. 50.—C.B.W. sygn. 66.483/II.*

Broszura prof. Bartolda, członka rosyjskiej Akademji Nauk, wybitnego znawcy dziejów Azji Środkowej, jest konspektem jego wykładów w turkiestańskim uniwersytecie. Wykłady te obejmują całokształt dziejów Turkiestanu od czasów najdawniejszych do podboju przez Rosję. Autor najwięcej uwagi poświęca ścieraniu się na terenie Turkiestanu różnych cywilizacyj, jak irańska, manichejska, buddyjska, chrześcijańska, mongolska i muzułmańska, zakończonej tryumfem cywilizacji muzułmańskiej, przy jednoczesnem jednak wpływie pozostałych a zwłaszcza mongolskiej. W związku z tem z historji politycznej najobszerniej omówione są 2 etapy podboju Turkiestanu przez mongołów, t. j. panowania Czingis chana i Tamerlana, który w Samarkandzie założył swą stolicę, oraz okres największego rozwoju Turkiestanu, jakim było panowanie wnuka Tamerlana Uług-beka.

Jewropiejskije dierżawy i Grecja w epochu mirowoj wojny. Moskwa, 1922, Narodnyj Komissarjat po Inostrannym Dielam. Str. 89+239—.C.B.W. sygn. 68.496|II.

Książka składa się z 2 części. Pierwszą, omawiającą stosunki Grecji z wielkiemi mocarstwami, napisał Adamow. Składa się ona z następujących rozdziałów: I Powstanie współczesnej Grecji; II „Protektorat" mocarstw; III Na drodze do bankructwa; IV Koalicja bałkańska; V Przed wojną; VI Wielka czy mała Grecja; VII Wojna czy neutralność; VIII Rząd zaufania; IX Chaos; X Niefortunny Cavour; XI „Nadszedł dzień chwały"; XII Blokada; XIII Sprawiedliwość; XIV Miodowy miesiąc; XV Venizelos — Konstanty — Venizelos.

Część drugą stanowią odpisy dokumentów, zaczerpnięte w liczbie 165 z archiwum rosyjskiego ministerjum spraw zagranicznych. Są to poufne depesze posłów rosyjskich w Atenach, Rzymie i Paryżu z lat 1915 — 1917, dotyczące sprawy greckiej.

Na końcu książki znajduje się indeks do tych depesz.

COSMIN S.—*L. Entente et la Grèce pendant la Grande Guerre. Paris, 1926, Soc. Mutuelle d'Edition. — C. B. W. sygn. 111.566/II.*
T. I — (1914—15) — str. 324, 8 nlb. T. II (1916—17)—str. 530, 7 nlb.

Ostra krytyka polityki francuskiej na Wschodzie w okresie wojny światowej.

Autor potępia stanowczo bezwzględne i niemoralne, jego zdaniem, pogwałcenie neutralności Grecji przez Koalicję, a w szczególności przez Francję.

Za największy błąd uważa popieranie Venizelosa, zamiast nawiązania porozumienia z królem, którego stawia bardzo wysoko jako męża stanu i patrjotę greckiego.

Zdaniem jego cała impreza bałkańska odciążyła tylko znaczne siły na teatr drugorzędny, osłabiając front na którym winno było nastąpić zasadnicze rozstrzygnięcie.

Książka, po za przedmową, składa się z następujących rozdziałów:

Tom I.

1) Pierwsze miesiące wojny (sierp. 1914 — luty 1915)
2) Dardanele (marzec 1915)
3) Ministerjum Gunarisa (marzec — sierp. 1915)
4) Ministerjum Venizelosa (sierp. — paźdz 1915)

5) Ministerjum Zaimisa (paźdz. — listop. 1915)
6) Pierwsze kroki ministerjum Sculudisa.

Tom II.

1) Ministerjum Sculudisa (stycz. — marzec 1916)
2) „ „ (kwiecień — czerw. 1916)
3) Drugie ministerjum Zaimisa (czerw. — wrzesień 1916)
4) Ministerjum Calogeropulosa (16 wrzesień — 4 paźdz. 1916)
5) Ministerjum Lambrosa (paźdz. 1916 — maj 1917)
6) Trzecie ministerjum Zaimisa (14 maj — 26 czerw. 1917)

Praca interesująca, zwłaszcza ze względu na stanowisko autora, który wbrew oficjalnej wersji francuskiej, daje gorącą apologję króla Konstantyna, potępiając natomiast bezwzględnie Venizelosa.

Zdaniem jego, ten zręczny i inteligentny polityk, był jednak tylko intrygantem i zdrajcą, nie wahającym się dla osiągnięcia absolutnej władzy wysługiwać się cudzoziemcom i opierać się na obcej przemocy w przeprowadzeniu swych planów, nie zatrzymując się nawet przed ogładzaniem i rujnowaniem własnego kraju. (jak np. gdy w r. 1915 doradził Koalicji wstrzymanie dowozu zboża dla Grecji i t. p).

Niemniej ostrej krytyce poddaje autor działaczy politycznych francuskich na Bałkanach z gen. Sarrailem na czele, których „złośliwa nieudolność" doprowadziła do poderwania autorytetu moralnego Francji na Wschodzie.

LUTZ HERMANN — *Lord Grey und der Weltkrieg. Ein Schlüssel zum Verständnis der britischen amtlichen Aktenpublication über den Kriegsausbruch 1914. Berlin, 1927, Deütsch. Verlg. f. Pol. u. Geschichte. Str. XI, 420. C. B. W. sygn. 111. 835/II.*

Dzieło to ma być dorzuceniem materjału do pamiętników Grey'a i ma przyczynić się do wyjaśnienia brytyjskiej urzędowej publikacji o wybuchu wojny w roku 1914.

W ugrupowaniu materjału autor trzyma się podziału zastosowanego w pamiętnikach Grey'a. Tyczy to zwłaszcza drugiego rozdziału, gdzie zgromadzano najwięcej materjału co do wybuchu wojny. Olbrzymia ilość przypisów ma ułatwić pracującym naukowo zebranie materjału do analizowania poszczególnych zagadnień ujętych w oznaczonym dziele tylko ogólnie.

Książka rozpada się na następujące rozdziały:

I. Sympatje i uprzedzenia.
II. „Wolna ręka" Edwarda Grey'a.
III. Uzgodnienie stron.
IV. Pożoga światowa.
V. Wojna a pokój.

Za 5 let — 1917 — 1922. Sbornik C. K. R. K. P. Moskwa, 1922, „Krasnaja Now." Str. 338 i 13 tablic statystycznych. — C. B. W. sygn. 68.492/II.

Jest to zbiór artykułów, omawiających różne dziedziny życia sowieckiego, wydany z racji 5-letniej rocznicy przewrotu komunistycznego. Składa się on z następujących prac wybitnych działaczy rosyjskiej partji komunistycznej:

Bucharin — Żelazna kohorta rewolucji; Jakowlew — Znaczenie historyczne przewrotu listopadowego; Łunaczarskij — Ideologja partji w przeddzień listopada; Wardin — Od drobnomieszczańskiej kontrrewolucji do restauracji kapitalizmu (partja mieńszewików po przewrocie); Radek — 5 lat polityki zagranicznej Rosji Sowieckiej; Safarow — Zagadnienie narodowościowe po przewrocie; Timiriaziew — Nauka w Rosji sowieckiej (pod słowem nauka autor rozumie nauki matematyczno - przyrodnicze, odpowiadające francuskiemu pojęciu scïence); Antonow—Owsiejenko — Tworzenie czerwonej armji podczas rewolucji; Łozowskij — Związki zawodowe i rewolucja listopadowa; Bronskij — Problematy gospodarki światowej; Bogdanow — Przemysł podczas 5 lat rewolucji; Miesiaciew — Kwestja agrarna w rewolucji

rosyjskiej; Teodorowicz — Gospodarstwo wiejskie i Nep.; Milutin — Zagadnienie podziału i spożycia; Prieobrażienskij—Finanse i obrót pieniężny republiki sowieckiej w ciągu 5 lat.

MILUKOW P. — *Rossija na pierełomie T. I Proischożdienije i ukrieplenije bolszewitskoj diktatury. Str. 400 i 2 mapy, T. II Antibolszewistskoje dwiżenije. Str. 281* i *5 map. Paryż, 1927.—C. B. W. sygn. 76.738/II.*

Jesienią 1921 r. prof. Milukow na prośbę Bostońskiego Uniwersytetu wygłosił tam cykl wykładów o rewolucji rosyjskiej. Wykłady te ukazały się w r. 1922 w wydaniu książkowem p. t. „Russia to—day and to—morrow"; Autor rozpatrywał tutaj zarówno biały jak i czerwony ruch w rewolucji rosyjskiej,jako pewien zamknięty, zakończony już okres historji. Biały ruch skończył się z chwilą klęski ostatniego z jego wodzów gen. Wrangla, wywołanej zwyrodnienie tego ruchu, co się zaś tyczy czerwonych, to tutaj punktem zwrotnym miała być klęska głodu w r. 1921, wykazująca wyczerpanie Rosji pod władzą sowiecką.

W r. 1925 ukazało się niemieckie wydanie książki Milukowa znacznie przezeń przerobione i uzupełnione przedstawieniem przebiegu wypadków rosyjskich do tego roku. Rosyjskie wydanie jest znowu uzupełnioną przeróbką niemieckiego, dostosowaną do potrzeb i zainteresowań czytelnika rosyjskiego.

Pierwszy tom składa się z 5 rozdziałów, z których każdy dzieli się z kolei na szereg pododdziałów: I Dlaczego rewolucja była nieunikniona (Duma państwowa i rewolucja; wpływ wojny i cesarza na rewolucję, dziejowe czynniki rewolucji). II Dlaczego bolszewicy wzięli górę (ukryte sprężyny rewolucji; patrjoci i defetyści; walka o rozkład wojska i natychmiastowy pokój; konflikty pierwszego rządu koalicyjnego; dyktatura zawieszona w powietrzu; sytuacja prowincji rosyjskiej; klęska Korniłowa i Ceretelli; jawne przygotowania do przewrotu), III Dlaczego bolszewicy utrzymali się u władzy (taktyka wykorzystania konjuktur rewolucyjnych; objawy niezdecydowania i przyczyny tego; pierwsza podpora władzy—partja komunistyczna; druga podpora—czerwona armja; trzecia—teror). IV Zagadnienie narodowościowe i Sowieckie Państwo Związkowe (kwestja narodowościowa przed rewolucją; od zdławienia do usamodzielnienia; bałkanizacja Kaukazu; aneksja Besarabji; stosunek Ameryki; kwestja narodowościowa za bolszewików; konstytucja federacyjna 1923 r. narodowość i polityka zagraniczna). V Dyplomacja sowiecka i trzecia międzynarodówka (początki dyplomacji sowieckiej; pierwsza próba rewolucji światowej; dyplomacja sprzymierzonych w 1918 r.; „front Lenina przeciwko frontowi Wilsona"; stosunki z państwami ościennemi; pierwsze sukcesy w Anglji; szanse rewolucji światowej w 1921 r.; Genua i Haga; konferencja lozańska; III międzynarodówka w latach 1921—1923; taktyka Zinowjewa w 1924 r; uznanie Sowietów de jure przez Anglję; uznanie przez Francję; sowiecka dyplomacja w 1926 r.; prace III międzynarodówki w 1926 r.; stosunek Europy do Rosji Sowieckiej w 1926 r.)

Drugi tom swej pracy Milukow poświęcił zobrazowaniu ruchu antybolszewickiego podczas rosyjskiej wojny domowej i na emigracji. Tom ten omawia następujące zagadnienia: uwagi wstępne; przed rozpoczęciem wojny domowej; sprzymierzeni i wojna domowa; wzięcie udziału w walce przez Czechów; początek walk w Syberji; pierwsze próby zorganizowania władzy; rząd wszechrosyjski i Kołczak; walka na południu Rosji w 1918 r.; po klęsce niemieckiej; pomoc ze strony sprzymierzonych; w Syberji za Kołczaka; okupacja Dalekiego Wschodu przez Japończyków; koniec walki na Dalekim Wschodzie; siły zbrojne południowej Rosji pod dowództwem Denikina; ostatni akt walki — Wrangel; biały ruch zagranicą i rosyjska emigracja polityczna; centrowy i lewicowy odłamy emigracji rosyjskiej.

HISTORJA WOJSKOWA.

Bieloje Dieło. Berlin, 1926—27, „Miednyj Wsadnik". — T. I. Str. 205 i 27; t. II str. 236.—C. B. W. sygn. 76.739/II.

Wydawnictwo to — dotąd ukazały się 2 pierwsze tomy — ma na celu przedstawić historję ruchu białego w rosyjskiej wojnie domowej, opowie-

dzianą przez jego uczestników. Znajdujące się tutaj materjały zebrali i opracowali br. Wrangel, ks. Leichtenbergski i ks. Lieven pod redakcją A. von. Lampego.

Ponieważ walka z bolszewizmem toczyła się na 5 frontach: północnym (na Murmanie—gen. Miller), południowym (gen. Korniłow, Aleksiejew, Dienikin i Wrangel), wschodnim, (adm. Kołczak), zachodnim (gen, Judienicz) oraz wewnętrznym (powstania antysowieckie w głębi Rosji), więc materjał zawarty w każdym tomie ugrupowany jest według powyższego podziału na fronty.

Tom I składa się z następujących prac: Iljin—Biała idea; Maruszewskij—rok na północy (cz. I—1918 r.); Wrangel — Marzec 1920; list gen. Aleksiejewa do gen. Diterichsa; Stiepanow — Symbirska operacja; Inostrancew—Pierwsza misja adm. Kołczaka; Smirnow—Początki armji północno-zachodniej; Szulgin—Kontrabandziści (jest to fragment z podróży Szulgina odbytej incognito wroku ubiegłym do Rosji), indeks osób oraz tablica synchronistyczna.

Tom: II zawiera: S. R. — Album bychowskie (zbiór autografów gen. Korniłowa, Dienikina, Markowa, Romanowskiego i innych podczas pobytu ich w więzieniu bychowskiem); część II pracy Maruszewskiego — Rok na północy (wypadki 1919 r.); Filimonow—Kubańcy; Agapiejew—Zabójstwo gen. Romanowskiego; Akulin—Kozacy uralscy w walce z bolszewikami; Zankiewicz—Okoliczności towarzyszące wydaniu adm. Kołczaka rządowi rewolucyjnemu w Irkucku; Zurow — Daniłowy; Informacje o landwerze bałtyckiej (z archiwum ks. Lievena); Informacje oficera północno - zachodniej armji o walkach pod Piotrogrodem (z archiwum v. Lampego); Gaug — Na służbie u bolszewików, — oraz indeks osób.

CZERKASOW P.—*Szturm Pieriemyszla 7 oktiabria (24 sientiabria) 1914 goda. Leningrad, 1927, Izdanije Wojennoj Tipografji Uprawlenija Diełami N. K. W. M. i R. W. S. S. S. R. Str. 175 i 12 szkiców.—C.B.W. sygn. 76.684/II.*

Walka o twierdze na wschodnim teatrze wojny światowej prawie zupełnie nie znalazła odbicia w rosyjskiej literaturze wojskowej. Jedną z nader nielicznych prac w tej dziedzinie jest właśnie książka Czerkasowa. Autor rozpatruje zagadnienie szturmu Przemyśla w płaszczyźnie materjalnych i moralnych czynników, które złożyły się na jego wyniki. Nie ograniczając się jednak tylko do nich, omawia również działalność wyższych dowództw, oraz małych jednostek taktycznych.

Praca Czerkasowa opiera się prawie wyłącznie na materjale archiwalnym, przyczem autor starał się możliwie wszechstronnie oświetlić wprowadzenia do walki poszczególnych oddziałów i ich działania.

Książka składa się z 14 rozdziałów: I Krótki zarys inżynieryjnego przygotowania Wschodniej Galicji; II Twierdza Przemyśl; III Blokada twierdzy; IV Przygotowania do szturmu; V Opór odcinka głównego natarcia; VI Zajęcie stanowisk wyjściowych do natarcia; VII Pierwszy dzień natarcia 5 października; VIII Drugi dzień natarcia 6 października; IX Szturm twierdzy 7 października; X Zwinięcie blokady; XI Położenie Przemyśla w okresie natarcia; XII Straty; XIII Organizacja zaopatrywania armji blokującej w amunicję; XIV Wnioski.

KIRCHEISEN FRIEDRICH M. — *Nelson. Die Begründung von Englands Weltmachtstellung. Stuttgart, 1926, Hoffmann. Str. 222.—C. B. W. sygn. 111.807/II.*

Bohater — admirał angielski Nelson, którego nazwisko zna i ze czcią wymawia każde dziecko angielskie, a który przez trzy swoje wielkie zwycięstwa stworzył niezależną potęgę morską Anglji, ma narodowi niemieckiemu uprzytomnić w tych czasach pognębienia Niemiec po wielkiej wojnie, do czego prowadzi silna flota. Nelson odniósł trzy zwycięstwa. Abukir to odebranie Francji panowania nad Morzem Śródziemnem i uwolnienie Anglji od inwazji do Indji. Kopenhaga—to rozbicie północnej koalicji która mogła wyrządzić Anglji nieobliczalne szkody. Trafalgar spowodowałrozbicie francusko-hiszpańskiej potęgi morskiej i uniemożliwił raz na nawsze najście na wyspy Brytyjskie.

Książka rozpada się na następujące rozdziały:
I. Na drodze do godności admirała (1758—1796) II. Pierwsza wielka bitwa morska. Pierwsza klęska. III. Około Nilu (1798) IV. Neapol — wielka miłość Nelsona (1798 — 1800). V. Kopenhaga (1800—1801) VI. Niepokojące chwile dla Anglji (1802—1805). VII. Ostatnie zwycięstwo admirała (1805) VIII. Epilog.

LEINVEBER Gen. — *Mit Clausewitz durch die Rätsel und Fragen, Irrungen und Wirsungen des Weltkrieges. Berlin, 1926, Fedolersen. Str. 235.— C.B.W. sygn. 111.801/II.*

Temat książki stanowią zagadnienia strategiczne ze wszystkiemi czynnikami, jakie na te zagadnienia mogą wywierać wpływ. Po krótkim rzucie oka w przeszłość na czasy Napoleona i Fryderyka i na wojnę z roku 1870/71 następuje szczegółowa analiza wielkiej wojny, zestawienie różnicy pomiędzy Schlieffenem a Moltkem, scharakteryzowanie wpływu czynników politycznych i cesarza na bieg wypadków wojennych wreszcie charakterystyka niektórych ważnych bitew. Książka rozpada się na następujące rozdziały: I. Wstęp. II. Wojna światowa. III. Plan wojenny naczelnego wodza. IV. Plan wojenny wielkiej wojny. V. Kampanja Zachodnia aż do Marny (wyłącznie) VI. Bitwa pod Miluzą. VII. Bitwa w Lotaryngji. VIII. Oskrzydlanie. IX. Bitwa pod Longwy. X. Bitwa pod Neûchateau. XI. Skrzydło rozstrzygające. XII. Bitwa pod Nam. XIII. Bitwa pod Mons. XIV. Bitwa pod Le Cateau. XV. Plan Joffre'a.

MARCHAND A.—*Plans de concentration de 1871 à 1914. Avec 24 croquis hors texte. Paris, 1926, Berger—Levrault. Str. XI, 216, 2 nlb., 24 szkice.—CB.W. sygn. 111.659/II.*

Autor, inspektor generalny kompanji kolei żelaznych na wschodzie, znany z prac p. t. „Les chemins de fer de l'Est A la guerre de 1914 — 18. (Paris, 1924. Berger Levrault) daje szczegółową analizę 16-tu a właściwie 20-tu, (z warjantami) kolejnych planów koncentracji opracowanych przez Sztab Generalny francuski pomiędzy rokiem 1871 a 1914.
Uwzględnia przytem zarówno samą koncentrację i skład poszczególnych armij, jak również kwestje osłony, odwodów, użycia kawalerji, roli kolei żelaznych i t. p.
Ewolucję planów strategicznych przedstawia na tle zmian w ogólnej sytuacji politycznej, zarówno zewnętrznej jak i wewnętrznej, skutkiem których koncepcja koncentracji musiała również ulegać zasadniczym modyfikacjom, licząc się w niektórych okresach nietylko z niebezpieczeństwem ze strony Niemiec, lecz również Włoch, Anglji, a nawet Hiszpanji.
Praca podzielona jest na 12 rozdziałów, z których 1-szy przedstawia reorganizację wojskową Francji po r. 1870—71, następne są poświęcone samym planom z lat 1880, 1882, 1883, 1884, 1886, 1887, 1888, 1889, 1890, 1891, 1893, 1896, 1898, 1903, 1907, 1909 oraz ich warjantom aż po r. 1913, z uwzględnieniem nadto planów niemieckich z lat 1887 po 1900, 1905, 1908, 1911 i 1912.
Każdy rozdział zaopatrzony w odpowiednie szkice.
Autor pomija ostateczny przedwojenny plan francuski, t. zw. XVII ze względu na omówienie go w swych poprzednich pracach.

ROGWOLD W. — *Konnica 1-oj armji w Wostocznoj Prussji (awgust — sientiabr' 1914 g.) — Leningrad, 1927, Sztab R. K. K. A. Uprawlenije po issledowaniju i ispolzowaniju opyta wojn. Str. 180 i 12 mapek. — C. B. W. sygn. 76 341/11*

Praca Rogwolda rozpatruje działania korpusu kawalerji rosyjskiej gen. Chana Nachiczewańskiego oraz samodzielnych oddziałów kawalerji generałów Hurki, Kaznakowa, Leontowicza i Raucha podczas kampanji jesiennej w Prusach Wschodnich. Korpus kawalerji Chana Nachiczewańskiego był obok kor-

pusu gen. Nowikowa, działającego na terenie Królestwa Kongresowego w okresie drugiej ofensywy niemiecko-austrjackiej na Warszawę, jedną z największych jednostek kawalerji strategicznej, która jednak nawet częściowo nie urzeczywistniła pokładanych w niej nadziei. Autor stara się wyjaśnić przyczyny niepowodzeń.

Praca składa się ze wstępu, zawierającego ogólny rzut oka na kampanję jesienną 1914 r. w Prusach Wschodnich oraz 7 rozdziałów:

I Mobilizacja i osłona koncentracji 1 armji rosyjskiej (27.VII—2.VIII); II Działanie kawalerji strategicznej, podczas ofensywy 1 armji i bitwy pod Gąbinem (16—21 VIII); III Pościg po bitwie gąbińskiej i rozpoczęcie blokady Królewca (22—27 VIII); IV Współdziałanie z 2 armją rosyjską (28 VIII—1 IX); V Przejście 1 armji do defensywy i działania kawalerji strategicznej przed jej frontem (2—8 IX); VI Osłona lewego skrzydła 1 armji rosyjskiej i jej odwrót z Prus Wschodnich (9—18 IX); VII Zaopatrzenie kawalerji strategicznej podczas kampanji w Prusach Wschodnich. Ogólne wnioski.

SWIECZIN A. — *Ewolucja wojennogo iskusstwa. T. I. Moskwa - Leningrad 1927, Gosudarstwiennoje Izdatielstwo. Otdieł Wojennoj Litieratury. Str. 383 i 1 tablica.—C. B. W. sygn. 76.736/II.*

Praca Swieczina, profesora rosyjskiej Akademji Sztabu Generalnego, jest przeróbką jego „Historji Sztuki wojennej", która się ukazała w latach 1922—23. Tom I obejmuje okres od Grecji starożytnej do czasów napoleońskich włącznie. Tom II, który autor przygotowuje obecnie, będzie zawierał okres od 1815 do 1920 r.

Tom I dzieli się na 13 rozdziałów: I Falanga grecka. Aleksander Macedoński; II Milicja rzymska; Walka z Hannibalem; III Juljusz Cezar. Rozkwit i upadek wojska Rzymu cesarskiego; IV Średniowiecze; V Odrodzenie piechoty; VI Sztuka wojskowa na Wschodzie; VII Wojska najemne; VIII Sztuka wojskowa w okresie reformacji; IX Rozwój stałych wojsk; X Fryderyk Wielki; XI Losy sztuki wojskowej w Rosji; XII Rewolucja francuska; XIII Napoleon.

Na końcu książki podana jest tablica syntetyczna, zawierająca organizację wojska w starożytności, średniowieczu i czasach starożytnych. Tablica ta rozpatruje milicję grecką, greckie wojsko zawodowe, wojsko Aleksandra W., rzymską milicję, wojsko Hannibala, Juljusza Cezara, Germanów, milicję rycerską, średniowieczną milicję miejską, wojsko kondotjerów, Arabów Szwajcarów, najemników XVI w., absolutyzmu oświeconego oraz napoleońskie. Wszystkie te rodzaje wojska, są ugrupowane według następujących działów: rodzaj wojska, uzupełnianie, dowództwo, sposoby dowodzenia, karność, wyszkolenie, taktyka, strategja, zaopatrywanie.

SPIS DZIEŁ OMÓWIONYCH

SPIS DZIEŁ OMÓWIONYCH

Aleksander—Kurs artillerji
Bartold—Taktyka Turkiestana
Bielajew i Flicke—Strojewoje dieloproizwodstwo
Bielaja Dieło
Bobkow—Podpisywania podga...
Bondaczew—Służba przewodników
Cosmin—L'Entente et la Grèce
Czechow—Sztorm Warszawy
Dieniczkow i Puszkin—Sprawozdania
Dziesięciola podoficerska
Finnes—Zbieranie ...
Geiss i Afanasjew—Postoje
Giro—Metodyka
Gomoszczenko—Polkowaja artillerja
Inspekcja kawalerji—Kurs
Instrukcja dla ...
Kirchner—Zbiór ...
Koniecznyj—Sztykowoj boj

Leinveber—Mit. Clausewitz
Lata—Lord Grey
Lenin—Sroki ...
Marchand—Plans de concentration
Milukow—Rosja na przełomie
Niemirow—Sowiecka Rosja
La Francja
Rogowski—Kawalerja
Rykow—Ekonomiczne położenie
Sakowicz—Szkoła wojskowych ...
Sobiecki—Nacionalizm
Szaposznikow—Mózg armji
Sprawozdanie ...
Spółnik—Podręcznik dowódcy
Swiatowy—Wojna i transport
Swieczin—Szablon
Szczepański—Taktyka
Triandafiłłow—Zjawiska
Wilecki—Japonja
Za 5 lat 1917—1922

WYDAWNICTWA CENTRALNEJ BIBLJOTEKI WOJSKOWEJ

Nr. 6.

T. IV. 1927.

3. Wojskowe wiadomości bibljograficzne.

BIBLJOTEKARSTWO WOJSKOWE.

STUHLMANN FRIEDRICH, Dr. — *Die Deutsche Heeresbücherei in Berlin. Berlin, 1927, Eisenschmidt. Str. 32. C. B. W. sygn. 118.081/II.*

Płk. Stuhlmann, zastępca dyrektora Deutsche Heeresbücherei, kreśli dzieje wojskowego bibljotekarstwa niemieckiego od czasów najdawniejszych aż do r. 1926. Autor wspomina więc wszystkie ważniejsze bibljoteki wojskowe, jakie w tym czasie istniały, podaje daty ich powstania oraz stan zbiorów. Główną część pracy poświęca Deutsche Heeresbücherei t. j. obecnej Głównej Bibljotece Wojskowej w Berlinie. Omawia więc jej genezę i [illegible] szereg planów co do jej umiejscowienia i charakteru; następnie rozpatruje jej organizację wewnętrzną, etaty personalne, regulamin udostępniania, stan zbiorów, ich podział, rozkład zajęć bibljotecznych, główne linje bieżącej pracy naukowo-bibljotecznej, frekwencję bibljoteczną oraz bibljoteczne wydawnictwa, a mianowicie kwartalnie wychodzące Mitteilungen der Deutschen Heeresbücherei (C. B. W. sygn. 15.629/II), które obok wykazów nowych nabytków bibljotecznych zawierają artykuły, zaznajamiające czytelników z wewnętrzną organizacją Dt. Heeresbücherei. Ostatni ustęp poświęca autor omówieniu [illegible] jak także ogólnej organizacji wojskowego bibljotekarstwa niemieckiego, które nosi charakter centralistyczny. Uderza przytem [illegible] podobieństwo do zasad organizacyjnych naszego bibljotekarstwa wojskowego. Należy jednak dodać, że rozkazy M. S. Wojsk., ustalające ramy naszego bibljotekarstwa, są nieco wcześniejsze.

W zakończeniu poświęca autor dodatkowy rozdział omówieniu systematyki nauk wojskowych, do czego dołącza projekt katalogu systematycznego.

Książka, jakkolwiek poświęcona bibljotece wyłącznie niemieckiej, stanowi cenny przyczynek do dziejów ogólnego bibljotekarstwa wojskowego.

WYSZKOLENIE WOJSKA.

[illegible], BLUMBERG Z. i WOLF J. — [illegible] Moskwa 1927, Wojennyj Wiestnik str. 133 [illegible] C. B. W. sygn. [illegible]

[illegible]